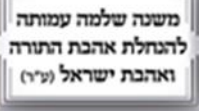

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטפוט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי משה קורדובירו ב"ר יעקב זצ"ל

הגה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר זצ"ל

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל זצ"ל

משנה ג'

רבינו עובדיה מברטנורא

בזמן שבהן גדול רוצה להקטיר - שהוא מקטיר כל זמן שירצה, ונוטל חלק בשירצה.

למחצית הכבש - וכבר נתייגע קצת.

וסמך עליהן - משום כבודו של כהן גדול שתהא חשובה הקטרתו יותר משאר כהנים.

וזרקן - כדדרשינן "ועשית עולותיך הבשר והדם" (דברים י"ב), מה דם בוריקה אף בשר בוריקה.

נשמוט השני והלך לו - אבל הראשון נשאר שם לקבל האברים מן המושיטים וליתנן לכהן גדול.

בא לו להקיף את המזבח - כהן גדול שהיה בראש הכבש שהוא בדרום, מקיף דרך ימין, דכל פינות שאתה פונה לא יתנו אלא דרך ימין, לכך היה הולך למזרחית דרומית ומשם לצפונית מזרחית, עד שמגיע למערבית דרומית מקום הנקבים שהיין והמים שמנסכים יורדין בהן, ומשם הולכים לשיתין שהן היסודות, ושם עומד כהן אחד ומושיט לו היין לנסכים. אבל כהן גדול לא היה נושא היין עמו, שמא יתקלקל היין בעשן המערכה כשמקיף את המזבח. ובעוד שהוא מקיף, מהפך בצנורא דהיינו מזלג את האברים שלא נתאכלו על המזבח. אבל שאר הכהנים כשעושים ניסוך היין, הולכים דרך שמאל מן הכבש לדרומית מערבית שהוא קרוב לכבש, כדתנן פרק קדשי קדשים, כל העולים הולכים דרך ימין חוץ מן העולה לשלושה דברים, נסוך היין והמים ועולת העוף. היין והמים, שלא יתעשנו. ועולת העוף נמי, שלא תמות בעשן. וכהן גדול שדומה לכן בית שיש לו רשות להלך כמו שהוא חפץ מה שאין שאר הכהנים רשאים לעשות כן, וגם יש לו רשות להפך בצנורא בלא פייס, יש לו להקיף כדי ללכת דרך ימין.

בזמן שפנה גדול רוצה להקטיר במסכת יומא למדנו שהכהן הגדול קודם לשאר הכהנים, ולכן רשאי הכהן הגדול להקריב בכל זמן כל קרבן שירצה, ובאה המשנה ללמד שכאשר חפץ הכהן הגדול להקריב את אברי קרבן התמיד ומנחתו על גבי המזבח **היה עולה בפפוש המזבח, והסגן** סגן הכהן הגדול, והוא אותו כהן שהיה ממלא את מקום הכהן הגדול בזמן שהכהן הגדול היה מנוע מלעבוד בית המקדש **בימינו** הסגן היה הולך מימין לכהן הגדול. אם הגיע הכהן הגדול **למחצית** לאמצע הפפוש והתעייף, ולא יכול להמשיך לבד בהליכתו, **אחז הסגן בימינו והעלהו לראש הכבש. הושיט לו** לכהן הגדול, הכהן **הראשון** מתשעת הכהנים שזכו בהעלאת האברים למזבח, את **הראש והרגל** של קרבן התמיד, **וסמך עליהם** והיה הכהן הגדול סומך את ידיו על האברים ***וזרקן** ואח"כ היה הכהן הגדול זורק את האברים על אש המזבח, דין זה דרשו חכמים ממה שנאמר "ועשית עולותיך הבשר והדם" (דברים יב, כז), שמכאן למדים שכמו שיש לזרוק את דם הקרבן על המזבח, כך יש לזרוק את הבשר על האש**. **הושיט הכהן השני** מתשעת הכהנים שזכו בהעלאת האברים **לראשון** לכהן הראשון (שהעלה את הראש והרגל), את **שתי הידיים היינו הרגליים** הקדמיות של הקרבן, והכהן הראשון היה **נותן לכהן גדול, וסמך עליהן, וזרקן** כמו שביארנו לעיל. **נשמוט הכהן השני** לאחר שהושיט את הידיים לכהן הראשון **והלך לו** שכן בכך נגמרה עבודתו. ואח"כ היה מושיט הכהן השלישי את העוקץ והרגל לכהן הראשון, והוא היה נותן אותם לכהן הגדול שהיה סומך את ידיו עליהם וזורקם **לאש וכך היו** שאר הכהנים **מושיטין לו** לכהן הראשון, את **שאר פל האברין** והוא הכהן הראשון היה נותן אותם לכהן הגדול, **והוא הכהן הגדול סומך עליהן, וזרקן** לאש המזבח. **ובזמן שהוא רוצה** ואם רוצה הכהן הגדול, **הוא סומך היינו** שהכהן הגדול היה רק סומך את ידיו על האברים **ואחרים** וכמה אחרים **וזרקין** את האברים על האש. **בא לו להקיף את המזבח** הכהן הגדול העומד בראש הכבש שהוא בדרום המזבח, כשרוצה לנסך את היין, מקיף את המזבח דרך ימין, כדי להגיע לקרן מערבית דרומית, ששם הוא מקום ניסוך היין. **מהיכן הוא מתחיל** עתה מפרטת המשנה את סדר הליכתו של הכהן הגדול על המזבח, ומלמדת המשנה שהיה הכהן הגדול מתחיל ללכת **מקרן דרומית מזרחית** שהיא נמצאת לימינו, ומשם הולך לקרן **מזרחית צפונית**, ומשם ממשיך לקרן **צפונית מערבית**, ומשם לקרן **מערבית דרומית** ודווקא הכהן הגדול הוא זה שמקיף את המזבח כדי להגיע לקרן דרומית מערבית, וזאת כיוון שאין הוא סוחר עימו את הנסכים גם כשהוא זה שינסך את היין, אבל כהן רגיל שהוא זה שהולך לנסך את היין והנסכים בידו, אינו מקיף את המזבח, אלא כשמגיע לראש הכבש פונה הוא מיד שמאלה לכיוון קרן דרומית מערבית***. וכשהגיע הכהן הגדול לקרן דרומית מערבית **נתנו לו יין לנסך** בראש המזבח בקרן דרומית מערבית היו שני ספלים

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מורי אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

רבינו עובדיה מברטנורא

הסגן עומד על הקרן - אצל הכהן גדול
שבא לנסך.
והסודרים בידו - להניף כשינסך הכהן.
כדי שידעו הלויים וידברו בשיר, וידע בן
ארזא ויקיש בצלצל, כדאמר בסמוך.
על שלחן החלבים - שתי שלחנות היו
במעברו של כבש, אחד שלחן של כסף
שבו נותנין כלי שרת, ואחד שלחן של
שיש שבו נותנים האברין והוא נקרא
שלחן החלבין.
בן ארזא - שם אדם המקיש בצלצל,
צמב"ל בלע"ז.
הגיעו לפרק - לסוף פרשה.

של כסף, אחד לצד מערב שהיה משמש לניסוך המים בחג הסוכות, והשני שהיה בצד מזרח
שימש לניסוך היין בכל יום, בכל ספל היה חור ומה שהיו מנסכים לתוך הספלים היה יוצא
דרך החור ויורד לגג המזבח ומשם היה נוזל לחלל העמוק שמתחת למזבח הנקרא 'שיתין'.
ובשעה שקיבל הכהן הגדול את היין לניסוך, היה **הסגן עומד על הקרן** ליד הכהן הגדול
משום כבודו, **והסודרים** סוג של מטפחות **בְּיָדוֹ** כדי להניף בהם בזמן שהכהן הגדול מנסך
את היין, וזאת עשה כדי שיידעו הלויים לפתוח באותו הזמן בשירתם, **וְשָׁנֵי כֹהֲנִים**
עומדים על שלחן החלבים שולחן עשוי שיש שעליו הניחו את אברי הקרבנות לפני
שהעלו אותם למזבח****, **וְשֵׁתֵי חֲצוּצוֹת שֶׁל כֶּסֶף בְּיָדָם, תְּקֵעוּ, וְהִרְיעוּ,**
וְתִקְעוּ והיו תוקעים בחצוצרות כסימן ללויים שעליהם להתחיל לשיר בזמן שהכהן הגדול
מנסך את היין **בְּאוֹ** אותם שני הכהנים התוקעים בחצוצרות **וְעֹמְדוֹ אֶצֶל בֶּן אֲרִזָּא** שהיה
ממונה על הצלצל, **אֶחָד מֵיְמִינוֹ** היה עומד לימינו של בן ארזא, **וְאֶחָד מִשְּׂמָאלוֹ** והשני
היה עומד משמאלו של בן ארזא. **שָׁחָה לְנִסְךְ** וברגע שהתכופף הכהן לנסך את היין,
וְהִנִּיף הַסֵּגָן בְּסוּדָרָיו לסמן ללויים לפתוח בשיר, **וְהִקִּישׁ בֶּן אֲרִזָּא בְּצִלְצֵל**
והכהנים שלצידו היו תוקעים בחצוצרות וכן שאר כלי הזמר התחילו לנגן באותו הזמן,
וְדָבְרוּ הַלְוִיִּם בְּשִׁיר והלויים פתחו בשירה, ואמרו שיר של יום, כמו שנלמד במשנה
הבאה. **הִגִּיעוּ לַפֶּרֶק** כל שיר היה מחולק לשלושה פרקים, ומלמדת המשנה שבסיום כל
פרק **תְּקֵעוּ** הכהנים: תקיעה, תרועה, תקיעה, **וְהִשְׁתַּחֲוּוּ הָעָם** וכל העם שהיו באותו
הזמן בעזרה היו משתחוים בפישוט ידיים ורגליים. **עַל כָּל פֶּרֶק** בסיום כל אחד משלושת
הפרקים - **תְּקִיעָה** היו הכהנים תוקעים תקיעה, תרועה, תקיעה, **וְעַל כָּל תְּקִיעָה**
ובשעה שהיו תוקעים - **הִשְׁתַּחֲוּוּהָ** היו כל העם העומדים בעזרה משתחוים****.
ומסיימת המשנה **זֶה הוּא סֵדֵר הַתְּמִיד לְעִבּוֹדַת בֵּית אֶ-לֵהֵינוּ.**
יְהִי רָצוֹן שְׂיִבְנָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

*בגמרא מבואר שאע"פ שבדרך כלל אין סומכים את הידיים על קרבן שנשחט כבר, מכל מקום
שונה סמיכה זו של הכהן הגדול, שהיתה נעשית משום כבודו של הכהן הגדול, להראות את
חשיבותו.

**ובלשון הגמרא: מה דם בזריקה, אף בשר בזריקה (פסחים מז, ע"א).

***כמו שלמדנו במשנה בזבחים (ו, ג): "כל העולים למזבח עולין דרך ימין ומקיפין ויורדין
דרך שמאל, חוץ מן העולה לשלושה דברים" והם: ניסוך היין וניסוך המים, ומליקת עולת
העוף, שכשעלה הכהן לעשות שלושה דברים אלו היה פונה מיד שמאלה ומגיע לקרן מערבית
דרומית, ולאחר שסיים את עבודתו, היה חוזר בדיוק באותה הדרך שעלה. ובגמרא מבואר
הטעם מדוע בשלושת דברים אלו לא היה הכהן מקיף את המזבח, שכן בניסוך היין והמים
חוששים שמא יתעשנו מעשן המערכה, כלומר שחוששים שעד שיקיף הכהן את המזבח עם
הנסכים הם יתקלקלו מעשן שריפת הקרבנות שעל המזבח, והרי כתוב בנסכים "תמימים יהיו
לכם ונסכיהם" שמכאן למדים שאף הנסכים צריכים היות תמימים, היינו ללא פגם. ובעולת
העוף חוששים שמא ימות העוף מעשן המערכה.

****למדנו במסכת שקלים (ו, ד) שבצד מערב של הכבש היו שני שולחנות, אחד עשוי כסף,
שעליו הניחו את כלי השרת שהוציאו בבוקר מלשכת הכלים, והם תשעים ושלושה הכלים
שהשתמשו בהם לעבודת המקדש, והשולחן השני היה עשוי שיש, שעליו היו מניחים את אברי
הקרבנות עד שהעלו אותם למזבח, והוא נקרא 'שולחן החלבים'.

*****אמנם המשנה מתארת את סדר ניסוך היין כאשר עושה אותו כהן גדול, אבל כל אותו
סדר של ניסוך היין בליווי התקיעות בחצוצרות ושירת הלויים היה נוהג בכל יום, אף כשמנסך
היין היה כהן הדיוט (אחד מן הכהנים).

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנורא

בראשון לה' הארץ ומלואה - לפי שהוא ראשון למעשה בראשית. בשני גדול ה' - שבו נחלקו המים והיה רקיע בין מים למים. בשלישי אלהים ניצב בעדת אל - שבו נראית היבשה שעליה עומדים הדיינים לעשות דין. ברביעי אל נקמות - שבו נבראו השמש וירח והכוכבים שעתיד הקב"ה להנקם מן העובדים להם. בחמישי הרנינו לאלהים עזנו - שבו נבראו בעלי חיים שהרואה אותן מרנן ומשבח לבוראו. בששי ה' מלך - שבו נשלמה הבריאה ובו נברא אדם שמכיר מלכותו של יוצרו. מנוחה לחי העולמים - האי תנא סבר לה כמאן דאמר שיתא אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב, ועל שם שבאלף שביעי לא יהיה כי אם הקב"ה שנאמר (ישעיה ב') ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, לכך אומרים בשבת מזמור שיר ליום השבת, לאלף השביעי, שיומו של הקב"ה אלף שנה.

השיר שֶהָיוּ הַלְוִיִּם אֹמְרִים בְּמִקְדָּשׁ המשנה מפרטת מה היו הלוויים שרים בכל אחד מימי השבוע בזמן ניסוך היין בבוקר ובערב: **בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אֹמְרִים (תהלים כ"ד) "לֵה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלֵ וְיִשְׁבִּי בָהּ"** כלומר את כל מזמור כ"ד שבתהילים, והיו אומרים מזמור זה ביום ראשון לפי שיום ראשון הוא תחילה למעשה בראשית. **בַּשֵּׁנִי בָיוֹם שֵׁנִי הָיוּ אֹמְרִים (שם מ"ח) "גְּדוֹל ה' וּמְהֵלָל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר-קָדְשׁוֹ"** כלומר את כל מזמור מ"ח בתהילים, והיו אומרים מזמור זה ביום שני לפי שביום שני נחלקו המים ונעשה רקיע בין מים למים. **בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אֹמְרִים: (שם פ"ב) "אֱלֹהִים נִצָּב בְּעֵדַת-אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט"** כל מזמור פ"ב, והיו אומרים מזמור זה ביום שלישי, לפי שביום שלישי נראתה היבשה, שעליה עומדים הדיינים לעשות דין. **בְּרִבְעֵי הָיוּ אֹמְרִים (שם צ"ד) "אֵל-נִקְמוֹת ה' אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ וְגוֹ"** כל מזמור צ"ד, והיו אומרים מזמור זה ביום רביעי, לפי שביום רביעי נבראו השמש הירח והכוכבים, שעתיד הקב"ה להנקם מהעובדים להם. **בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אֹמְרִים (שם פ"א) "הֲרַנִּינוּ לְאֱלֹהִים עוֹזְנוּ, הָרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב"** כל מזמור פ"א, והיו אומרים מזמור זה ביום חמישי, לפי שביום חמישי נבראו בעלי החיים, שהרואה אותם מרנן ומשבח את בורא העולם הקב"ה. **בַּשְּׁשִׁי הָיוּ אֹמְרִים (שם צ"ג) "ה' מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבָשׁ וְגוֹ"** כל מזמור צ"ג, והיו אומרים מזמור זה ביום ששי לפי שביום ששי נשלמה כל מלאכת הבריאה, ובו נברא האדם שמכיר מלכותו של יוצרו. **בַּשְּׁבִיטָה הָיוּ אֹמְרִים (שם צ"ב) "מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבִיטָה"** כל מזמור צ"ב - שהוא **מִזְמוֹר שִׁיר לְעֵתִיד לְבָא, לְיוֹם שֶׁפָּלוּ שְׁבֵט מְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים** בגמרא מבואר שלדעת התנא במשנתנו העולם יתקיים ששת אלפים שנה, ובאלף השביעי עתיד העולם להיחרב, ומי שישאר זה רק הקב"ה לבדו, כמו שנאמר "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא" (ישעיה ב, יא), לפיכך היו אומרים בשבת 'מזמור שיר ליום השבת', היינו לאלף השביעי שיומו של הקב"ה אלף שנה*.

* בזוהר נכתב שכל יום אמרו שירה כנגד אלף השנה המקביל לאותו יום, דהיינו ביום ראשון שהוא כנגד האלף הראשון, שכן באותם אלף שנים היתה הארץ במלואה, שכן עד למבול היה להם כל טוב, ביום שני, שהוא כנגד האלף השני לבריאת העולם, אמרו "גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלוהינו", לפי שבאלף השני נבחר הר המוריה, ביום שלישי אמרו "אלהים ניצב בעדת אל", שכן באלף השלישי נתן הקב"ה את התורה, והשרה את שכינתו על עם ישראל, ביום רביעי אמרו "אל נקמות", לפי שבאלף הרביעי חרבו אומות העולם את בית המקדש, ועתיד הקב"ה לנקום בהם על כך, ביום חמישי אמרו "הרנינו" שבכל האלף החמישי אין לנו בית מקדש, ומה שנשאר לנו זו רק הרינה והתפילה באמצעות הפה, ביום ששי אמרו "ה' מלך" שבאלף השישי יהיה ה' עלינו מלך, והיתה לה' המלוכה, וביום שבת אמרו "מזמור שיר ליום השבת" מזמור שיר לעתיד לבוא וכו'. (באורי הגר"א)

סליק מסכת תמיד